

Aprenentatge servei a l'Hospitalet de Llobregat

Ens fa créixer

Enric Roldán Bermejo (coord.)

**Aprenentatge servei a
l'Hospitalet de Llobregat**

Ens fa créixer

Enric Roldán Bermejo
(Coordinador)

col·lecció/5
josefina gómez olivares

ceh
centre d'estudis
de l'hospitalet

© dels respectius autors dels capítols i del coordinador de l'edició.

© Centre d'Estudis de L'Hospitalet
Av. Josep Tarradellas, 44. (Espai Molí). 08901 L'Hospitalet de Llobregat
celh@celh.cat
www.celh.cat

Col·lecció/5 Josefina Gómez Olivares
Primera edició: març de 2015
ISBN: 978-84-937806-7-8
Dipòsit legal: B 4110-2015
Correcció: Montserrat Torra
Producció: Ambar Comunicació, SL (ambar@periodistes.org)
Dibuix de portada: Ladis Girona
Disseny de la portada: Creators, amb la col·laboració de Miquel Roldán i Víctor Vila

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra ha de comptar amb l'autorització escrita dels titulars de la propietat intel·lectual, excepte en el que la llei preveu expressament al respecte. La infracció d'aquests drets pot ser constitutiva de delictes contra la propietat intel·lectual (art. 270 i seg. del Codi penal). Tots els drets reservats.

Sumari

Presentació	9
Introducció.....	11
1. APS... AIXÒ QUÈ ÉS?.....	15
Per Roser Batlle Suñer, pedagoga, emprenedora social de la Xarxa Ashoka, membre del Centre Promotor d'ApS de Catalunya. Impulsora de l'ApS	
2. INVENTARI DE PROJECTES APS DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	27
Per Sara Plaza i Josep M. Tarrats, tècnics de la Regidoria d'Educació. Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat	
3. INVENTARI HISTÒRIC DE PROJECTES APS DE L'HOSPITALET	31
Per Sara Plaza i Josep M. Tarrats	
4. ONZE PROJECTES D'APRENENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET	33
4.1. Apadrinament lector	
Per Rocío Fernández i M ^a José Laborda, de l'Escola Menéndez Pidal	
4.2. Conèixer és estimar	
Per Bengi Herrera de l'INS Bisbe Berenguer amb la col·laboració de Carme Ruiz i Núria Trilla, de l'Escola d'Educació Especial l'Escorça	
4.3. El barri camina	
Per Ester Badal, del Centre de Formació d'Adults Can Serra	
4.4. Estampa el bosc	
Per Anna Recio Macho i Montse Zaera García, de l'INS Bellvitge	
4.5 Fem empresa amb servei a la comunitat	
Per Begoña Leyva Fernández, del Centre Esclat	
4.6. Joves pel barri	
Per Núria Canillas i Merche García, de l'Esplai de la Florida	
4.7. La participació de les famílies a la secundària	
Per Bibiana Marín, del Grup Investigació-Acció Participativa de l'Hospitalet (GIAP-L'H)	
4.8. La xarxa del projecte Cicerone	
Per M ^a José Pérez i Núria Ramos, del Pla Educatiu d'Entorn	
4.9. El Taller Comunica dels estudiants d'ESADE a l'Hospitalet de Llobregat	
Per Jara Costa Duran, d'ESADE	
4.10. Trobades solidàries	
Per Mayte Ortega, del Centre Educatiu FAX i Anna Bonilla i Teresa Carmona, del Centre Ocupacional Can Serra	
4.11. ApS en bicicleta. El projecte Ho fem en bici?	
Per Jaume Agustí, de l'INS Torras i Bages	

5. QUÈ EN PENSEN, DE L'APRENTAGE SERVEI?	123
5.1. Jordi Ibáñez, director de l'INS Eduard Fontserè	
5.2. Pilar Massana, cap de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de Bellvitge i El Gornal	
5.3. Felipe Campos, director de l'Associació Educativa Itaca	
5.4. Blanca Solana, cap de negociat de la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat	
5.5. Elena García, coordinadora pedagògica de l'INS Rubió i Ors	
5.6. Jordi Caballé, Servei Educatiu de l'Hospitalet	
5.7. José Manuel Reinoso, director de l'Escola Pau Vila	
5.8. Justo Herrera, president del Casal de Gent Gran de Sant Josep	
5.9. Ricard Vicente, director del Club d'Esplai Pubilla Cases-Can Vidalet	
5.10. Artur Vidal, assessor LIC de l'Hospitalet	
5.11. María José Pérez, coordinadora territorial del Pla Educatiu d'Entorn	
5.12. Jordi Roca, inspector d'Educació, inspector coordinador de l'Hospitalet	
5.13. Carmen Camacho, directora tècnica del Centre Ocupacional dels Tallers Bellvitge	
5.14. Lourdes Ruiz, directora pedagògica Secundària del Col·legi Pare Enric d'Ossó	
5.15. Lluís Esteve, Regidor d'Educació de l'Hospitalet de Llobregat	
6. QUÈ ENS DIUEN ELS ALUMNES QUE PARTICIPEN EN PROJECTES D'APRENTATGE SERVEI?	193
7. FAMILIARS I PERSONES ADULTES QUE HAN PARTICIPAT EN PROJECTES APS ENS DONEN ALGUNES OPINIONS	203
8. UN EXEMPLE DE CIUTAT QUE TREBALLA PER A L'APS: L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	207
Per Enric Roldán Bermejo, El Casalet-Grup Permanent ApS l'Hospitalet	
9. DEU OPINIONS DES DE FORA DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT Martí Boneta i Carrera, Laura Campo, Giorgio Giuliani, Gené Gordó i Aubarell, Chantal Jouannet , Anna Ibarz Lozano, Ana María Scala Eduán, M. Dolores Sabater Puig, Marisol Uria, Pedro Uruñuel.....	215
10. PER QUINS MOTIUS VAL LA PENA FER APS?.....	225
Per Josep M. Puig Rovira, catedràtic de Teoria l'Educació a la Universitat de Barcelona i membre del Grup de Recerca en Educació Moral (GREM).	

Agraïments

*Les petjades de les persones que
van caminar juntes, mai s'esborren.*

Proverbi africà

A totes les escoles, instituts, entitats, serveis i a totes les persones que fan aprenentatge servei a l'Hospitalet. Molt especialment a totes aquelles que han col·laborat en l'elaboració d'aquest llibre.

Són aquestes:

Jaume Agustí
Ester Badal
Roser Batlle
Martí Boneta
Anna Bonilla
Jordi Caballé
Carmen Camacho
Laura Campo
Felipe Campos
Núria Canillas
Teresa Carmona
Jara Costa
Manuel Domínguez
Lluís Esteve
Rocío Fernández
Elena García
Merche García
Giorgio Giuliani
Gené Gordó
Bengi Herrera
Justo Herrera
Jordi Ibáñez
Anna Ibarz
Chantal Jouannet
Mª José Laborda
Begoña Leyva
Bibiana Marín
Pilar Massana
Mayte Ortega

8) APRENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

Mª José Pérez
Sara Plaza
Josep M. Puig
Núria Ramos
Anna Recio
José Manuel Reinoso
Jordi Roca
Carme Ruiz
Lourdes Ruiz
M. Dolors Sabater
Ana Maria Scala
Blanca Solana
Josep M. Tarrats
Núria Trilla
Marisol Uría
Pedro Uruñuela
Ricard Vicente
Artur Vidal
Montse Zaera

A Ladis Girona pels seus dibuixos;
i a l'Anna Clara Giordano per les seves traduccions de i a l'italià.

28) APRENENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

Nom del Projecte ApS	Entitats, serveis, escoles, instituts que el fan possible
Connecta Jove	Instituts Bellvitge + Europa + Rubió i Ors + Torras i Bages + Margarida Xirgu + Eugeni d'Ors + Escola Sant Jaume de la FEP + Club d'Espai Pubilla Cases - Can Vidalet + Fundació Akwaba + Club d'Espai Bellvitge
Consell de Nois i Noies	Escoles i Instituts + Regidoria d'Educació + El Fil d'Ariadna + Associació el Parlante
Construcció de cuinetes i bancs de música per a la Llar d'Infants la Florida	Centre Esclat
Contesplai	Club d'Espai Pubilla Cases - Can Vidalet + Biblioteca la Bòbila
Convivència i Mediació Escolar	INS Bisbe Berenguer + Consell Escolar INS Bisbe Berenguer
Cooperem per Costa de Marfil	Escola Pare Enric d'Ossó + ONG FundEO
Creixem plegats	Escola Sant Jaume de la FEP + Residència d'avis de la Terrassa + Servei de Rehabilitació Comunitària de Santa Eulàlia (SRC)
El barri camina	GFA Can Serra + Espai Can Serra + Residència gent gran Francisco Padilla
Els oficis	Escola Frederic Mistral
Els pagesos de Bellvitge	Escola la Marina + Tallers Bellvitge
Els racons de la Florida	Col·legi Sant Gervasi
Enjardinem el Ramon Muntaner	INS Bellvitge + Escola Ramon Muntaner
Entrenem	Centre Educatiu FAX + Consell Esportiu de l'Hospitalet
Estampa el Bosc	Institut Bellvitge + C. Cultural La Bòbila
Fem de ramaders a Mas Caballes	Escola Joan XXIII + Club d'Espai de Bellvitge + Fundació Catalana de l'Espai
Fem empresa amb servei a la Comunitat	UEC (Unitat d'Escolarització Compartida) del Centre Esclat + C.E. Joan XXIII + Col·legi Pare Enric d'Ossó + Universitat de Barcelona
Fem fora la fam	INS Eduard Fontseré
Fem Música i Informàtica	C.E. FAX + Centre Ocupacional Can Serra
Fem Camí	Centre Educatiu FAX + C.O. Can Serra
Germans lectors	INS Bellvitge
Grease	Centre d'Espai Xixell
Història Oral (Trobades amb la gent gran)	INS Bisbe Berenguer + Centre Sociosanitari Prytanis
Ho fem en bici? Pedalem junts	INS Torras Bages + Ass. BAOC + Tallers Bellvitge + Fundació Mariano + Regidoria Medi Ambient + Guàrdia Urbana

Nom del Projecte ApS	Entitats, serveis, escoles, instituts que el fan possible
Ho fem en bici? Recicicleta	INS Torras i Bages + Espai Pubilla Cases - Can Vidalet + Associació BiciCleta Club de Catalunya + Tallers Bellvitge + Fundació Maranhao + Regidoria Medi Ambient + Guardia Urbana
Hora del conte	Centre Infantil Juvenil Sanfeliu - Sant Ildefons
Hort Terapèutic a l'Hospitalet	Escola Santiago Ramón y Cajal + Tallers Bellvitge
Il·lustrem un conte	INS Bellvitge + Escola d'Art Serra i Abella + Escola Mare de Déu de Bellvitge
Impliikt	Col·legi Pare Enric d'Ossó
Infants pel civisme	Espai de la Florida
Internet Segura	INS Rubió i Ors + Club d'Espai Pubilla Cases + Can Vidalet
Jo també vaig a la Biblioteca	Biblioteques de l'Hospitalet + Tallers Bellvitge
Joves fem l'estiu	Espai de la Florida
Joves lectors	INS Eduard Fontserè
Joves pel barri de: la Florida, Sanfeliu, Pubilla Cases, Can Serra, Collblanc, la Torrassa i Bellvitge	Instituts Eduard Fontserè, Europa, Bellvitge, Rubió i Ors, Margarida Xirgu, Eugeni d'Ors, Maria Aurèlia Campany + CFA Can Serra + Col·legi Pare Enric d'Ossó + C.E. Joan XXIII + Col·legi Lope de Vega + Col·legi Sant Jaume + Espai de la Florida + CIJ Sanfeliu - Sant Ildefons + Club d'Espai Bellvitge + Centre Escat + Espai Nou Quixalles + Fundació la Viriya + Tallers Bellvitge + Espai Xerriola + Escola Esportiva Pare Enric d'Ossó + Club d'Espai Pubilla Cases - Can Vidalet + Associació Educativa Itaca + Fundació Catalana de l'Espai + Pla Educatiu d'Entorn + Regidoria d'Educació + Espai Can Serra + Consell de l'Espai
Joves Solidaris	Centre Sant Jaume de la FEP (4t d'ESO) + FCB + Associació Educativa Itaca
Juguem amb els petits	Centre Educatiu FAX + Llar d'Infants Ding Dong
L'escola inclusiva a partir de les TIC i del treball cooperatiu	Escola Bernat Desclot
L'Estel en colors	Centre d'Espai Xixell
La participació de les famílies a la Secundària. Un nou repte per a l'ApS a l'Hospitalet	GIAP-TH + GREDI - UB + Fundació Akwaba + FaPaC + POA + PAEF + PEE + INS Eduard Fontserè + INS Margarida Xirgu + INS Pedraforça + AMPA INS Eduard Fontserè

30) APRENENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

Nom del Projecte ApS	Entitats, serveis, escoles, instituts que el fan possible
Ludoteca de centre obert i espai	Centre Esciat
Llegeix-me un conte	INS Llobregat + Escola Paco Candel
No rtilidis	Associació Educativa Flaca + Club Sant Jordi
Olimpiabisbe	INS Bisbe Berenguer
Padrins científics	Escola Pad-Vila
Padrins de lectura	Escola Bernat Desclot
Padrins lectors	Escoles: Joaquim Ruyra, Pau Casals, Pau Vila, Pere Lliscart, La Carpa, Folch i Torres, Lola Anglada, Ramon y Cajal, Pep Ventura + Col·legi Pare Enric d'Ossó
Participa	INS Eduard Fontserè
Pintem Contes	INS Bellvitge
Què vol dir mirar un quadre	Servei Educatiu del Centre d'Art Tecla Sala + Tallers Bellvitge
Projecte amb el Banc d'Aliments	41 d'ESO del centre Sant Jaume de la FEP
Solidarietat i Valors	C.E. Joan XXIII + Residència Geriàtrica Feixa Llarga + Residència Geriàtrica Fundació Santa Eulàlia + Parroquia Mare de Déu de Bellvitge + Residència Geriàtrica la Rambla + Centre Esciat + Residència Geriàtrica Santa Isabel + Club d'Espai Bellvitge
Taller de Comunicació	ESADE + INS Bellvitge + INS Eduard Fontserè + INS Rubió i Ors + CIJ Santellu - Sant Ildefons
Taller de Teatre	INS Rubió Ors + Escoles Folch i Torres, Lola Anglada i Pung Gairalt
Tallers intergeneracionals: Visitem els avis al centre Prytanis	Escola Milagres Consarnau + Centre Sociosanitari Prytanis
Taps	Centre Sant Jaume de la FEP / Alumnes de la USEE (Unitat de Suport a l'Educació Especial)
Tasta Oficis	JAPI (Joves i Projectes per a l'Inclusió Social) / Espai de la Florida
Teatre de Titelles	INS Europa + Escola Bernat Metge + Escola Mare de Déu de Bellvitge + Escola Ramon Muntaner + Escola La Marina + Escola Gornal
Tècniques Audiovisuais	Escola Pere Lliscart (amb Torre Barrina)
Tómbola Boreai	Club d'Espai Pubilla Cases - Can Vidalet + Obra Social de la Fundació Sant Joan de Déu
Trobades per la tolerància	Centre Educatiu FAX + Centre Ocupacional Can Serra
Volei	Acadèmia Cultura
Xarxa Jove	Institut Eduard Fontserè + Espai La Florida
Xerrem	C.F. Adults Can Serra + Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana